

Ledelsesberetning

På Arktisk Institut har året 2021 på trods af Corona-besværligheder vist sig at være særdeles stabilt med et relativt højt aktivitetsniveau og med et mærkbart økonomisk overskud. Overskuddet skyldes primært et betydeligt større salg end nogensinde tidligere af rettigheder til brug af digitale kopier af historiske fotografier.

Bestyrelse

I 2021 tog Arktisk Institut afsked med tre mangeårige bestyrelsesmedlemmer: Tidligere nationalbankdirektør Nils Bernstein, advokat Per Magid og repræsentationschef Lida Skifte Lennert - og bød velkommen til et nyt medlem: Advokat Henrik Dahl.

Ved udgangen af 2021 havde Arktisk Instituts bestyrelse følgende sammensætning:
Formand: professor ph.d. Minik Rosing,
Næstformand: direktør Karin Elsbudóttir,
Seniorforsker ph.d. Naja Mikkelsen (rep. for Kraemers Grønlandsfond),
Professor dr.phil. Bjarne Grønnow,
Forhenværende kontorchef Bjarne Erbo Grønfeldt (repr. for Det Grønlandske Selsk.),
Institutleder Inge Høst Seiding,
Forfatter og politisk rådgiver Bo Lidegaard,
Advokat Henrik Dahl,
Grønlands Selvstyres faste plads i bestyrelsen er indtil videre ubesat.

Personale

Instituttets daglige ledelse blev i 2021 forestået af eskimolog ph.d. Bent Nielsen.

Arkiverne: Eskimolog ph.d. Jørgen Trondhjem, arkivmedarbejder cand.mag. Elisabeth S. Kofoed og studentermedhjælper stud.scient. Kathrine Sørensen.

Fotodigitalisering: eskimolog og historiker cand.mag. Stig S. Rasmussen og studentermedhjælper stud.scient. Rose Holm, stud.mag. Jonna Votborg og stud.mag. Kenneth Wehr.

Grønlandsregistranten: Projektleder cand.mag. Lone Riis.

5. Thule Ekspedition 100-års jubilæum: stud.mag. Karina Eskjær Sørensen.

Frivillige medarbejdere: Cand.psych. Jan Løve og korrespondent Gudrun Tølbøll.

Med tilskud fra Forskningsstyrelsen er bibliotekar Cecilie T. Møldrup ansat til at bestyre Polarbiblioteket (Arktisk Instituts samt Afdeling for Grønlandske og Arktiske Studiers bogsamlinger). Bibliotekarens formelle ansættelse er på Københavns Universitet.

Særlige funktioner

Arktisk Institut fungerede fortsat i 2021 som sekretariat for to grønlandsorienterede fonde: *"Ejnar Mikkelsens Østgrønlandsfond"* og *"Kaptajn Alf Trolle og Hustru Bergliot Trolle (født Holm)'s Legat til Minde om Danmark-Ekspeditionen 1906-08"*.

Projekter og særlige aktiviteter

I løbet af 2021 var Arktisk Institut involveret i en række forskelligartede projekter:

Grønlandsregistranten. Med cand.mag. Lone Riis som projektleder blev projektet Grønlandsregistranten opstartet i 2020 med forventet afslutning i 2023. I 2021 blev

projektet promoveret i alle relevante sammenhænge i Grønland og i Danmark, og ved årets udgang var mere end 60 institutioner tilknyttet Grønlandsregistranten. **Hans Lynges samlingen.** På vegne af Hans Lynges Fonden påtog Arktisk Institut sig at skanne og registrere samlingen af Hans Lynges kunst, som befandt sig i enken, Inge Lynges hjem. Projektet blev afsluttet i 2021 med en reception på Arktisk Institut og med officiel overlevering af den til samlingen udarbejdede registrant.

Christian Vibe arkivet. Med støtte fra to private fonde kunne instituttet i 2019 igangsætte arbejdet med at sortere, registrere og skanne en af instituttets største arkivsamlinger (84 arkivæsker, 2.200 fotografier samt kort og genstande). Arbejdet forventes afsluttet i 2022.

5. Thule Ekspedition. Arktisk Institut, Knud Rasmussens Hus og Nationalmuseet har etableret en arbejdsgruppe for fejring af 5. Thule Ekspeditionens 100-års jubilæum. Arbejdsgruppens sekretariat er på Arktisk Institut, og indtil videre er der i dette regi afholdt "Nordlysfestival" på Nationalmuseet, arrangeret udstilling i Knud Rasmussens Hus, igangsat et undervisningsfilm-projekt og etableret en digital udstilling, som tilbydes gratis til alle danske ambassader rundt om i verden.

Arktisk Festival - er et samarbejde mellem flere forskellige institutioner, som alle har fokus på Grønland og Nordatlanten. Festivalen blev afviklet 30.-31. oktober., hvor ca. 2.000 gæster besøgte Det Arktiske Hus og Nordatlantens Brygge.

Academicus Arcticus. Forskningsformidlingsprisen Academicus Arcticus blev i 2021 uddelt i forbindelse med Arktisk Festival. Førsteprisen blev vundet af Renée Mie Fredensborg Hansen (satellitobservationer og havisens reduktion) og andenprisen af Karl-Peter Kristensen (forandringer i Grønlands offentlige sektor). Efterfølgende blev vinderartiklerne publiceret i avisen Sermitsiaq og i Tidsskriftet Grønland. De kontante priser på 10.000 kr. og 5.000 kr. blev sponsoreret af Forskningsstyrelsen.

Bogreception. Knud Michelsen, som er nært knyttet til Arktisk Institut og gennem en årrække har udgivet bøger om Knud Rasmussen, præsenterede ved en reception på Arktisk Institut sin nyeste udgivelse: "Rejsen til det oprindelige folk".

Podcasts. Mads M.F. Holm producerede i 2021 et nyt afsnit i Arktisk Instituts serie af podcasts. Denne gang med overskriften "Epidemier i Grønland".

Øvrige præsentationer af Arktisk Institut i 2021: Hørsholm Bibliotek, Eventyrernes Klub, Rejseklubben, Leonardo Skolen og Thomasskolen.

Igen i 2021 bidrog Arktisk Institut til **synergieffekten i Det Arktiske Hus**, hvor alle lejere har relationer til det nordatlantiske område. Blandt andet etablerer instituttet hvert år 2-3 nye udstillinger i stueetagen.

Bevillinger

Fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen modtog Arktisk Institut i 2021 1.435.000 kr. til instituttets drift samt 21.000 kr. til uddeling af forskningsformidlingsprisen Academicus Arcticus.

Bevillinger til fotodigitalisering

Aage og Johanne Louis-Hansens Fond gav i 2016 en samlet bevilling på 5.000.000 kr., hvoraf restbeløbet udbetaltes i 2021	500.000 kr.
Augustinus Fonden	1.000.000 kr.
Knud Højgaards Fond	600.000 kr.

I øvrigt har Arktisk Institut modtaget nedenstående bevillinger til brug for arbejdet i 2021 og de følgende år:

Til digitalisering af kortsamlingen:

Carlsbergfondet	215.000 kr.
Kaptajn Alf Trolles Legat til Minde om Danmark-Ekspeditionen	15.000 kr.
DS Orient's Fond	50.000 kr.

Til etablering af rullereoler og Inergen-anlæg i arkiverne:	
Aage V. Jensens Fonde	384.000 kr.
Til Grønlandsregistranten:	
Kronprins Frederiks og Kronprinsesse Marys Fond	100.000 kr.
Til fejring af 5. Thule Ekspeditions 100-års jubilæum	
Aage og Johanne Louis-Hansens Fond	140.000 kr.
Slots- og Kulturstyrelsen	150.000 kr.
Til indkøb af original fotosamling fra Østgrønland, 1930-erne	
Augustinus Fonden	7.000 kr.

Arkiver og bibliotek

Fotosamlingen. I løbet af 2021 blev 16.730 "nye" fotografier registreret og skannet. Og efter kvalitetskontrol blev ca. 13.200 gjort tilgængelige i databasen - og kan ses via Arktisk Instituts hjemmeside. Ligesom tidligere år fandt materiale fra Fotosamlingen også i 2021 anvendelse i forskellige sammenhænge i ind- og udland, spændende fra privat brug over museer og udstillinger til forlag og aviser:

	2017	2018	2019	2020	2021
Antal betalende kunder	54	65	39	30	50
Indtægt / DKK	114.543	106.748	70.170	126.188	173.152
Søgninger i databasen	27.886	25.708	23.818	24.697	26.242

Foruden egentlige kunder indikerer 'Søgninger i databasen' de mange brugere, som "blot" klikker sig ind i databasen, bladrer og kigger på det store udvalg af historiske fotografier fra Grønland og det øvrige Arktis.

Dokumentarkivet. Statistikken herunder viser antallet af brugere af Arktisk Instituts dokumentarkiv i 2017-21:

Henvelsendelser til Dokumentarkivet	2017	2018	2019	2020	2021
Antal i alt	121	125	165	202	129
Forskere/studerende/museer	49 %	52 %	60 %	60 %	53 %
Mediefolk	12 %	11 %	6 %	12 %	28 %
Private og andre	39 %	37 %	34 %	28 %	19 %
Personligt fremmøde	37 %	60 %	50 %	34 %	33 %
E-mail	48 %	31 %	38 %	54 %	60 %
Telefon / brev	15 %	9 %	12 %	12 %	7 %
Fra Danmark	76 %	85 %	68 %	72 %	78 %
Fra Grønland	5 %	5 %	11 %	13 %	4 %
Fra udlandet	19 %	10 %	21 %	15 %	18 %

Arktisk Institut og de sociale medier

Statistikken for Arktisk Instituts aktivitet på de sociale medier viser følgende:

	2017	2018	2019	2020	2021	
Facebook	275.217	288.208	356.271	200.534	147.609	Brugerbesøg
Instagram	9.847	11.037	6.142	6.432	4.957	Likes
Twitter	230.300	181.000	128.400	153.800	95.400	Impressions
Podcast	29.993	23.191	40.705	42.767	32.928	Afspilninger

Accessioner i 2021

A 633 2021-001	Eva Thorn Poulsen	Sejladsrapporter fra "Kivioq" 1962-71 og fotos fra Sydgrønland 1970-erne.
A 634 2021-005	Lauritz Alling Hansen Finn Frøsig	Erindringer fra Thule Air Base, Station Nord og Peary Land Ekspeditioner Ca. 200 dias efter Kristian G. Frøsig, som sejlede på Grønlands vestkyst i 1950-1965.
A 593	Torben Egede	En stor samling dokumenter, breve, manuskripter mm. efter Gerhard Egede.
A 559 G0346 + K0169 G0348	Axel Fiedler L. Gundahl Sørensen	Dokumenter, fotografier og kunst fra Fiedlers private samling. Skibskiste som har tilhørt Jens Gundahl Knudsen og var med på Danmark-Ekspeditionen.
2020-081	Elsebeth Kristensen	Fotosamling efter Arne Knudsen, som var udsendt tekniker i Søndre Strømfjord og Upernavik i 1969.
A 640 2020-039 + K0223 2021-012 G0355	Jørgen Svensson Thomas Telner Susanne Sønderbo	En stor samling flyfotos samt dokumenter og kort vedr. flyvning i Grønland, ca. 1970-2000. Ca. 350 historiske fotos fra Østgrønland, 1920-30-erne. Originalt maleri af Aage Bertelsen fra hans deltagelse i Danmark-Ekspeditionen 1906-1908.
A 642 2021-013 + K0225 2021-014	Richard Thomsen D. Nørgaard-Andersen	Dokumenter, kort og fotos vedr. Søndre Strømfjord Airbase, DEW-Line og DYE-radarstationer, 1957-1985. Ca. 110 fotos fra Nuuk/Godthåb i 1958.
2021-016 2021-017	Jens Knudsen Tage Schøtt	To fotosamlinger fra hhv. 1924 og 1968. Thule-området. Ca. 1.000 fotos vedr. bygge- og anlægschef i GTO, J.Chr. Madsens arbejde i 1950-70-erne.
2021-018	Klaus Malthe Borch	240 dias vedr. byggeri i Grønland, 1950-erne og frem.
A 644 2021-019	Adv. Bruno Månsson	En omfattende samling scrapbøger og dokumenter efter Lars Vesterbirk vedr. Grønlands status, EF og Thule Air Base. Desuden en fotosamling med billeder fra Jonathan Motzfeldts besøg hos paven i Rom i 1982.
A 645 G0357 G0358 G0359	J. Bisgaard-Frantzen Per Graham Trolle-Legatet	Materiale vedrørende tuberkuloseundersøgelse i 1949 i Grønland. Maleri af P. Petersen og litografi af H.J. Rink. 3 signerede tryk af fugletegninger af Jens Rosing, 1966. Aage Bertelsens skitsebog fra hans deltagelse i Danmark-Ekspeditionen, 1906-08 med akvareller og tegninger.
2021-021	Silkeborg Arkiv	50 fotos af ukendt fotograf fra omkring år 1900. Portrætter og bybilleder flere forskellige steder i Grønland.
A 646 2021-020 + K0229	Gunnar Martens	En stor samling af dokumenter og fotos fra givers arbejde i Grønlandsministeriet, Hjemmestyret, Dansk Polarcenter og som Rigsombudsmand, 1965-2005.

Opgaver og perspektiver for 2022 og følgende år

Arktisk Instituts opgaver i de kommende år er at fastholde et højt kvalitetsniveau i arkivfunktionen, så det dokumentariske materiale vedrørende forskellige aktiviteter

og forhold i Grønland - og Arktis i øvrigt - bliver forsvarligt opbevaret og i størst muligt omfang stillet til publikums rådighed.

Ultimo 2021 modtog instituttet en bevilling fra Aage V. Jensens Fonde, som betyder, at der i begyndelsen af 2022 bliver installeret Inergen-anlæg (brand-kvælende) i alle instituttets arkiver og etableret rullereoler, som giver ca. 40 % mere plads i dokumentarkivet.

Projektet Grønlandsregistranten skrider planmæssigt frem, så der er positiv udsigt til, at alle arkiver i Rigsfællesskabet med grønlandsrelateret materiale vil være repræsenteret i registranten, inden projektet medio 2023 forventes afsluttet.

I årene 2021-2024 vil Arktisk Institut desuden i nært samarbejde med Knud Rasmussens Hus og Nationalmuseet have løbende fokus på 100-års jubilæet for 5. Thule Ekspedition med etablering af udstillinger, filmproduktion og bogudgivelse.

Arktisk Institut har aldrig tidligere haft så mange aktiviteter og så mange ansatte, som det var tilfældet i 2021. Den konstatering er et udtryk for, at omverdenen har brug for de produkter og tjenester Arktisk Institut kan levere. Og dermed er der grund til optimisme for 2022 og årene fremover.

København, 18. marts 2022
Bent Nielsen, direktør